

Referat af Generalforsamling i Kristelig Lægeforening, lørdag den 25. september 2021 på Dalum Landbrugsskole, Odense

1. Valg af dirigent

Bestyrelsen foreslog Mogens Holst Nissen som dirigent. Han blev valgt og konstaterede, at generalforsamlingen var rettidigt indkaldt. Derefter gav han ordet til formand Anne Bodilsen for aflæggelse af bestyrelsens beretninger.

2. Fremlæggelse af bestyrelses- og udvalgsberetninger til godkendelse

Anne Bodilsen (AB) indledte med at konstatere, at året i foreningen siden sidste generalforsamling har været stærkt påvirket af coronakrisen. Foreningen har ikke haft et fysisk møde siden vintermødet i København i januar 2020. Hun glædede sig over, at det nu igen er muligt at være fysisk sammen.

KLF-møder i 2021

Årsmødet i efteråret 2020 måtte aflyses efter et smitteudbrud med deraf følgende indskærpede forsamlings-restriktioner i Odense. I stedet fandt generalforsamlingen sted digitalt.

Det blev på det efterfølgende bestyrelsesmøde i 2020 besluttet, at der foreløbigt skulle arrangeres møder via Zoom. Dette blev i første halvdel af 2021 gennemført i form af både vintermøde, forårsmøde og et par ekstra webinarer. Deltagelsen i de fleste af disse møder har været fin, og man har kunnet se, at online-formatet delvist har appelleret til en anden gruppe af medlemmer, som måske ikke ville have været med til fysiske møder. Formanden glædede sig over deltagelsen og takkede for opbakningen.

Vintermødet bestod af et oplæg ved Hans Holmsgaard samt efterfølgende en god diskussion omkring eutanasi. Desuden fortalte Anne Bodilsen om et volontørphold i Liberia.

Forårsmødet bestod af et oplæg ved hospicesygeplejerske Helene Sejergaard om åndelig omsorg, og der var også praktisk anlagte spørgsmål til gruppesamtaler undervejs. Efterfølgende har det været bestyrelsens vurdering, at der opstod gode snakke i grupperne om emnet, og det blev besluttet, at årsmødet i 2022 skal have åndelig omsorg som overordnet tema.

I forlængelse af de gode erfaringer med webinar-formatet blev der den 9. juni gennemført et ekstra afslags i form af et foredrag med afdelingslæge Christian Wejse, som fortalte om at stå i første linje, da corona-virussen kom, og bl.a. også lidt om at være den, der tog telefonen, når journalisterne ringede.

Desuden blev der et få uger senere gennemført endnu et møde, hvor deltagerne sammen så et tidligere gennemført ICMDA-webinar med John Wyatt og efterfølgende talte sammen om dette. Her deltog en mere beskeden gruppe af medlemmer, men konceptet fungerede godt. Der ligger mange ting af høj kvalitet i ICMDA's arkiv af webinarer og andet undervisningsmateriale, og derfor kan det også være en god mulighed, at medlemmer mødes lokalt med et af disse webinarer som udgangspunkt.

Internationale etikmøder

AB har i løbet af 2021 deltaget i en række nordeuropæiske online-møder i regi af ICMDA med deltagelse af ledere fra Danmark, Norge, Sverige, Finland, Tyskland og England. Man håber

desuden at få repræsentanter fra Holland og Belgien med. Her har man drøftet en række aktuelle emner, og AB har oplevet det som berigende at høre om, hvad der sker i de andre europæiske lande, blandt andet i forhold til abort, aktiv dødshjælp og kønsdysfori.

Status for foreningen

Medlemstallet er p.t. 203 – det har i en årrække ligget ret stabilt omkring de 200 medlemmer. Man kunne bl.a. ønske sig flere medlemmer blandt de medicinstuderende. Her er det ifølge AB nok i praksis primært den personlige kontakt, der virker, i forhold til at få disse med i foreningen.

To medlemmer, som er gået bort siden sidst, blev mindet ved et øjeblikks stilhed: Kirsten Vestergaard og Herman Rendtdorff.

Der sker ved denne generalforsamling en række væsentlige udskiftninger i bestyrelsens regi, ud over, at AB selv stopper som formand. Hun sagde tak til Eva Futtrup Maksten, der har virket som aktiv suppleant i bestyrelsesarbejdet. Desuden stopper Jeff, som har været næstformand i den femårige periode, hvor AB har været formand. Anne udtrykte en stor tak til Jeff for samarbejdet og for hans indsats i bestyrelsen.

AB sagde desuden mange tak til Grethe Lemvik Mikkelsen, som gennem nogle år er fortsat som bestyrelsens missionssekretær efter at være gået ud af selve bestyrelsen. Grethe har nu valgt at stoppe på denne post.

Internationalt

I august deltog AB i den nordiske konference i Göteborg, som var udsat fra 2020 og blev afholdt med mange svenskere, en lille dansk delegation og nogle få nordmænd og finner, som stod til karantæne efter hjemkomst. Konferencen bød på et rigtig godt program med spændende foredrag, som vil blive gjort tilgængelig online for alle.

Næste ICMDA-verdenskongres er udskudt med ét år til 2023, hvor det vil finde sted Tanzania. Flere KLF-medlemmer fra Danmark planlægger allerede nu at tage af sted sammen.

Serpens Aeneus

Redaktionsgruppen består af Jørgen Nørrelykke Nissen, Torben Andersen, Ida Guldborg og Filip Graugaard Esmarch. Herudover er der et ønske om at supplere gruppen med et medlem mere. AB opfordrede medlemmerne til at tage fat i en af de nævnte personer for at høre nærmere.

Møder i 2022

Programmet for næste år ser således ud:

- Vintermøde: Den 29. januar i København med Leif Andersen om emnet ”Job og hans venner på intensiv afsnit”
- Forårsmøde: Den 19. marts i Jylland med Jacob Munk om kønsidentitet.
- Årsmøde: Den 30. september til 2. oktober om åndelig omsorg med Annette Langdahl som en af oplægsholderne.

Kristne Medicinere

De medicinstuderendes grupper har været meget udfordret af corona-restriktionerne. I forvejen havde der været en periode med nogle lidt skrøbelige grupper uden mange aktive, og i det seneste halvandet år har universiteterne i Aarhus og København i lange perioder forbudt grupper at samles.

Bestyrelsen arbejder på at få hjulpet grupperne godt i gang. I både Aarhus og København er der grupper, som er i gang med et efterårsprogram, i høj grad i form af besøg hos læger, både yngre og ældre. AB opfordrede medlemmer, som bor i nærheden af studiebyerne, og som kunne tænke sig at få besøg, til at henvende sig til bestyrelsens studentersekretær for den pågældende by.

Tak til Anne

Næstformand Jeff Sørensen tog derefter ordet og udtrykte en stor tak til Anne Bodilsen for at have været en iderig og arbejdsom formand. Hun har formået at profilere foreningen udadtil og har i det hele taget trukket et stort læs.

Spørgsmål og kommentarer til beretningen

Jørgen Nørrelykke Nissen fremsatte overvejelser om, hvordan man som medlem kan formidle det personlige engagement, der gør, at flere får lyst til at være med i foreningen. Man kunne genoptage ideen om at have en folder om foreningen, hvilket dog har den udfordring, at den hurtigt forældes. En mulighed kunne være, at man gjorde det nemt at rekvirere nogle ekstra eksemplarer af Serpens Aeneues, som kunne bruges til uddeling til interesserede.

Formanden takkede for forslaget.

Der ikke var yderligere kommentarer, og beretningen blev godkendt af forsamlingen.

3. Fremlæggelse af revideret årsregnskab for 2020 til godkendelse og fremlæggelse af budget for 2022

Kasserer Karen Nielsen var blevet forhindret i at møde op til generalforsamlingen, og i hendes fravær fremlagde AB regnskabet og budgettet med støtte fra i forvejen fremsendte bemærkninger fra kassereren.

KLF's regnskab for 2020 er især påvirket af, at der ikke var nogen udgift til årsmødet. Dette har resulteret i et beskedent overskud på 3.668 kr., idet der til sammenligning i 2019 var et underskud på 36.815 kr.

I år vil udgiften til årsmødet med én overnatning være lavere, end den ville være til et årsmøde med to overnatninger. Dette indgår også i de samlede overvejelser omkring formatet af årsmødet fremover.

Stigningen i indtægten fra medlemskontingenter fra 70.800 kr. i 2019 til 77.400 kr. i 2020 skyldes ikke en væsentlig stigning i medlemstal, ej heller ændringer i kontingentets størrelse, men en lidt mere ihærdig indsats fra kassereren i forhold til indkrævning.

Fonden for Lægmission: Efter at foreningen og dermed også fonden fra 2020 ikke længere er skattemæssigt fradragsberettiget, er der ikke kommet gaver ind til fonden.

Fonden har i 2020 uddelt 25.000 kr. som tilskud til et røntgenapparat til brug hos Gry og James i Liberia samt 20.000 kr. til opfølgning på arbejdet i Sikonge, Tanzania, efter Steen Mølgaard Andersen.

(Bestyrelsen besluttede i 2020 at omlægge formuen i fonden til en større andel af aktier, hvilket er effektueret i 2021).

Fondens kassebeholdning er ved afslutning på regnskabsåret på 44.440,27 kr.

Budget: Der er endnu ikke klarhed over, om det i år bliver muligt at få driftsstøtte fra Slots- og Kulturstyrelsen (Tips og Lotto) i år. Skulle det ikke være tilfældet, kan foreningens økonomi blive stram, da der umiddelbart vil mangle omkring 50.000 kr. i indtægter.

Desuden er stillingen som akademisk medarbejder ændret til færre timer for også at mindske lønudgifterne. Arbejdsopgaverne er gennemgået og revurderet, og timeantallet er fundet passende i forhold til disse. Økonomien er fortsat afhængig af gaver.

Spørgsmål til regnskab og budget

Der blev spurgt til, hvorfor foreningen ikke længere er fradragsberettiget. Det skyldes, at retningslinjerne for fradragsberettigelse blev indskærpet med virkning fra 2020. Kristelig Lægeforening er kategoriseret som en religiøs organisation, og for foreninger i denne kategori vil en fradragsberettigelse enten kræve et væsentligt større budget end KLF's eller også et medlemstal på over 300. Alternativet ville være, at foreningen kunne kategoriseres som en almennyttig organisation eller et trossamfund, men den er ikke rigtig nogen af delene.

Uanset at foreningen ikke længere er fradragsberettiget, tegner der sig fortsat et billede af stabile gaveindtægter til foreningen, hvilket AB glædede sig over.

Spørgsmål og kommentarer til regnskabet og budgettet

Et medlem spurgte, om det kunne hjælpe noget at komme ind under Dansk Missionsråds paraply. AB svarede, at dette kan undersøges og overvejes nærmere.

Da der ikke var yderligere spørgsmål eller kommentarer, konstaterede dirigenten, at regnskab og budget kunne betragtes som godkendt.

4. Drøftelse af forslag fra bestyrelse og medlemmer

Der var ingen forslag fra medlemmer til drøftelse. Bestyrelsen havde følgende oplæg til drøftelse: *Foreningens fremtid – har vi stadig en berettigelse?*

Dette spørgsmål var foranlediget af, at Anne Bodilsen ikke ønskede genvalg på posten som formand, og at det samtidig ikke var lykkedes bestyrelsen at finde nogen, der var interesseret i at tage over. AB var ikke glad for at "aflevere" en bestyrelse uden en formand, men konstaterede, at hun allerede én gang var fortsat på posten, selvom hun egentlig havde ønsket at stoppe.

Et medlem slog fast, at foreningen absolut fortsat har en berettigelse, og at der skal findes en løsning på en aktuelle situation.

Et medlem spurgte, om det fremover kunne tænkes at være en fordel og i praksis lettere at finde en formand, hvis man ændrede vedtægterne, så formanden ikke vælges direkte af generalforsamlingen, men i forbindelse med bestyrelsens konstituering.

AB svarede, at det meget vel kunne være en mulighed at overveje en sådan vedtægtsændring, som kunne medføre en højere grad af fleksibilitet.

Et medlem fremførte, at de medlemmer, der havde tilmeldt sig årsmødet, formodentlig også kunne få øje på foreningens eksistensberettigelse. Hun tilsluttede sig, at det kunne være værd at overveje en vedtægtsændringen som kunne medføre en lidt mere flad struktur.

Et andet medlem tilsluttede sig forslaget og foreslog den nye bestyrelse at arbejde videre med det.

Et medlem spurgte ind til, hvor stort tidsforbruget er til opgaverne som formand. Man kunne få indtryk af, at en stor del af arbejdet i bestyrelsen ligger hos formanden. Men visse opgaver, også af de mere udadvendte, kunne eventuelt regnes som opgaver, der ikke skulle ligge hos formanden.

AB svarede, at bestyrelsen som forberedelse til denne generalforsamling allerede havde blevet drøftet, hvordan man kunne fordele opgaverne anderledes for at aflaste formandsposten.

Et medlem bakkede op om, at det kunne være fornuftigt, at bestyrelsen udnævnte en pressesekretær.

Dirigenten konstaterede, at AB såvel som de tidligere formænd, som var til stede, havde været rigtig gode til at varetage de udadvendte opgaver. Man kunne dog også i højere grad fra bestyrelsens side spørge, om der er ressourcer blandt foreningens menige medlemmer, som kunne trækkes på, når det gjaldt forskellige emner, f.eks. også omkring udtalelser fra foreningen, sådan at formand og bestyrelse i mindre grad selv skulle løfte disse opgaver.

Tobias Kjøller (suppleant i bestyrelsen) påpegede, at det kunne være en god ide at arbejde med, hvordan de medlemmer, som ikke eller sjældent kommer til møderne, i højere grad også kunne se nødvendigheden af Kristelig Lægeforening. Måske skal man faktisk have en folder, som man kan dele ud af, og som fortæller, hvorfor man skal være medlem? Måske skal foreningen blive mere skarp på at tilkendegive holdninger udadtil? Måske skal man have flere aktiviteter? Han gjorde samtidig opmærksom på, at bestyrelsen ifølge vedtægterne skal sætte sin egen forretningsorden, og at den stort set kan fordele opgaverne, sådan som den finder meningsfuldt.

Dirigenten tilsluttede sig, at man i foreningen kunne tage op til fornyet vurdering, hvad man vil som forening. En væsentlig del af KLF's eksistensberettigelse ligger ifølge ham i, at man har et fællesskab, hvor man kan mødes og tale frit sammen om etiske spørgsmål og andet, der presser sig på. En anden del, som ikke skal glemmes, er dog også, at der stadig er lægemissionærer, som ser KLF som en vigtig del af deres bagland. Foreningens deltagelse i den offentlige debat kan måske midlertidigt nedtones. Det vigtigste er at holde sammen i KLF som fællesskab.

Jakob Ørskov Sørensen foreslog, at man kunne etablere et strategiudvalg, som kunne bidrage med overvejelser om foreningens virke. For bestyrelsen kommer det i praksis oftest til primært at handle om planlægning og drift, og derfor kunne det vise sig nyttigt med indspark til at tænke i en mere overordnet strategi for foreningen.

Mogens Nissen tilsluttede sig, at det kunne give god mening med et sådant refleksionsrum. Udvalgets møder kunne foregå som kortere online-møder.

Et medlem udtrykte ønske om, at et sådant udvalg i givet fald – inden det begyndte at overveje omfattende ændringer – skulle analysere de sidste fem-seks års program for foreningen for derved at genopfriske, hvad medlemmerne har fået ud af det, som de ikke kunne have fået andre steder.

Hans Holmsgaard sagde, at han gerne stiller sig til rådighed for det, han kan bidrage med. Dog skal formanden efter hans opfattelse ikke være en pensionist (som han selv er).

Flere andre gav udtryk for, at de ikke nødvendigvis var enige i, at en pensionist ikke kunne være formand. Bestyrelsen har desuden, som det ser ud nu, en relativt lav gennemsnitsalder, hvilket kan tale for, at man også med fordel kunne have et medlem med stor livserfaring med i arbejdet.

Et medlem vendte tilbage til drøftelsen om en mulig vedtægtsændring og mindede om, at en vedtægtsændring ifølge de nuværende vedtægter skal ske på et årsmøde, ikke under en ekstraordinær generalforsamling.

Ida Guldborg tilsluttede sig forslaget om en strategi-arbejdsgruppe. Hun udtrykte samtidig villighed til at gå ind i bestyrelsesarbejdet, dog ikke som en formand, som skal være synlig udadtil.

Hans Holmsgaard foreslog, at man kunne dele opgaverne op sådan, at bestyrelsen tog sig af de organisatoriske, og en anden så tog sig af pressekontakten i løbet af det kommende år.

Birgit Kyndesen Skovbjerg påpegede et paradoks i, at det for foreningen i grunden er vigtigt at komme ud med nogle synspunkter og påvirke den sundhedsetiske debat i offentligheden, men at der tilsyneladende ikke er nogen, der har lyst til at være den frontperson, som varetager dette.

Dirigenten spurgte Hans Holmsgaard og Ellen Kappelgaard, om de var villige til at varetage nogle kontakter udadtil på vegne af Kristelig Lægeforening. Det bekræftede de begge at være parat til.

Ida Guldborg udtrykte villighed til at lade sig vælge som formand, under forudsætning af, at der dels kunne nedsættes en arbejdsgruppe/strategiudvalg til blandt andet at overveje relevante vedtægtsændringer frem imod næste generalforsamling, og dels at andre end hende kunne påtage sig det udadvendte arbejde.

Mogens Nissen udtrykte villighed til at indgå i en strategisk arbejdsgruppe.

Han opsummerede, at det havde været en konstruktiv drøftelse med en anerkendelse af, at Kristelig Lægeforening kan løfte noget, der er væsentligt for den enkelte – i form af et åbent og tillidsfuldt fælles forum mellem læger – og at foreningen også har kunnet være en stemme i den offentlige debat, samtidig med, at der fra generalforsamlingens side viser sig et ønske om, at begge dele skal fortsætte.

5. Valg af formand, *Anne Bodilsen er på valg og modtager ikke genvalg*

Ida Guldborg blev valgt som ny formand.

6. Valg af medlemmer til bestyrelsen, *Birgit Kyndesen Skovbjerg er på valg og modtager genvalg, Jeff Sørensen er på valg og modtager ikke genvalg. Heidi Dahl Christensen opstiller.*

Der var ingen yderligere kandidater til bestyrelsesvalget. Birgit Kyndesen Skovgaard og Heidi Dahl Christensen blev derfor begge valgt.

7. Valg af bestyrelsessuppleant, Eva Maksten er på valg og modtager ikke genvalg. Mai Froberg Sørensen opstiller

Mai Froberg Sørensen blev valgt som suppleant.

9. Valg af revisor

Bestyrelsen foreslog at bibeholde Anders Bjerglund Andersen som revisor. Han blev valgt.

10. Fastsættelse af kontingent for 2022

Bestyrelsen foreslog, at medlemskontingentet fortsat skulle være på 500 kr. for læger og 100 kr. for medicinstuderende. Dette blev vedtaget.

11. Eventuelt

Herefter blev ordet givet frit.

Et medlem henlede opmærksomheden på ICMDA's ressourcer, blandt andet at man nu kan få tilsendt dagens andagtsstykke fra bogen "Doctor's Life Support" som sms. Han mindede desuden om, at Kristelig Lægeforening næste år har 125 års-jubilæum.

Da der ikke var flere, som ønskede ordet, konstaterede dirigenten, at generalforsamlingen kunne afsluttes. Han takkede desuden Anne Bodilsen for hendes omfattende arbejde for foreningen gennem ti år i bestyrelsen, heraf de sidste fem som formand.

15/10-21 *Filip G Esmarch*
Referent Filip Graugaard Esmarch